

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА 97/9/ЕО

от 3 март 1997 година

относно схемите за компенсиране на инвеститорите

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и в частност член 52, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията⁽¹⁾;

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет⁽²⁾;

като взеха предвид становището на Европейския валутен институт⁽³⁾;

в съответствие с процедурата, определена в член 189 б от Договора⁽⁴⁾ в светлината на съвместния проект, утвърден от Помирителния комитет на 18 декември 1996 г.;

(1) като имат предвид, че на 10 май 1993 г. Съветът прие Директива 93/22/ЕИО за инвестиционните услуги в областта на ценните книжа⁽⁵⁾; като имат предвид, че посочената директива е основен инструмент за изграждането на вътрешния пазар за инвестиционните предприятия;

(2) като имат предвид, че Директива 93/22/ЕИО определя правила за финансовите институции, които инвестиционните предприятия са длъжни да спазват по всяко време, включително правила, чиято цел е да защитават доколкото е възможно правата на инвеститорите по отношение на притежаваните от тях парични средства или инструменти;

(3) като имат предвид, че, от друга страна, нито една система за надзор не може да осигури пълна защита, особено при извършване на измама;

(4) като имат предвид, че защитата на инвеститорите и поддържането на доверието във финансовата система е важен аспект на изграждането и правилното функциониране на вътрешния пазар в тази област; като имат предвид, че следователно за тази цел е от съществено значение във всяка държава-членка да бъде въведена схема за обезщетение на инвеститорите, която да гарантира хармонизирана минимална защита най-малко за дребните

⁽¹⁾ ОВ С 321, 27. 11. 1993 г., стр. 15 и ОВ С 382, 31. 12. 1994 г., стр. 27.

⁽²⁾ ОВ С 127, 7. 5. 1994 г., стр. 1.

⁽³⁾ Становището е представено на 28 юли 1995 г.

⁽⁴⁾ Становище на Европейския парламент от 19 април 1994 г. ОВ С 128, 9. 5. 1994 г., стр. 85), Обща позиция на Съвета от 23 октомври 1995 г. (ОВ С 320, 30. 11. 1995 г., стр. 9) и Решение на Европейския парламент от 12 март 1996 г. (ОВ С 96, 1. 4. 1996 г., стр. 28). Решение на Съвета от 17 февруари 1997 г. и Решение на Европейския парламент от 19 февруари 1997 г. (ОВ С 85, 17. 3. 1997 г.).

⁽⁵⁾ ОВ L 141, 11. 6. 1993 г., стр. 27.

инвеститори, в случай че инвестиционното предприятие не е в състояние да изпълни задълженията си пред своите клиенти-инвеститори;

(5) като имат предвид, че, следователно, дребните инвеститори ще могат да купуват инвестиционни услуги от клонове на инвестиционни предприятия от Общността или чрез трансгранично предоставяне на услуги със същото доверие, с което ползват услугите на местни инвестиционни предприятия, знаейки, че биха могли да ползват хармонизирано ниво на минимална защита, в случай че инвестиционното предприятие не е в състояние да изпълни задълженията си към своите клиенти-инвеститори;

(6) като имат предвид, че при липса на такава минимална хармонизация приемащата държава-членка, би могла да сметне за основателно с оглед защитата на инвеститорите да изисква членство в нейна схема за обезщетение, когато инвестиционно предприятие от Общността, осъществяващо дейността си чрез клон или чрез предоставяне на услуги, не членува в такава схема в държавата-членка по произход или членува в схема, за която не се смята, че осигурява равностойна защита; като имат предвид, че такова изискване би могло да застраши функционирането на вътрешния пазар;

(7) като имат предвид, че макар в повечето държави-членки понастоящем да действат някакви правила за обезщетение на инвеститорите, те общо взето не обхващат всички инвестиционни предприятия, притежаващи единното разрешение, предвидено в Директива 93/22/ЕИО;

(8) като имат предвид, че следователно всяка държава-членка следва да бъде задължена да разполага със схема или схеми за обезщетение на инвеститорите, чиито членове биха били всички такива инвестиционни предприятия; като имат предвид, че всяка такава схема трябва да обхваща паричните средства и инструментите, държани от инвестиционно предприятие във връзка с инвестиционните операции на инвеститора, които в случай че инвестиционното предприятие не е в състояние да изпълни задълженията си към своите клиенти-инвеститори, не могат да бъдат възстановени на инвеститора; като имат предвид, че последното по никакъв начин не накърнява правилата и производствата, приложими във всяка държава-членка към решенията, които следва да се вземат при неплатежоспособност или ликвидация на инвестиционно предприятие;

(9) като имат предвид, че определението за „инвестиционно предприятие“ обхваща кредитните институции, които имат разрешение да предоставят инвестиционни услуги; като имат предвид, че всяка такава кредитна институция трябва също да бъде задължена да участва в схема за обезщетение на инвеститорите, обхващаща инвестиционните й операции; като имат предвид, че, от друга страна не е необходимо да се изисква от такава кредитна институция да членува в две отделни схеми, когато една схема отговаря едновременно на условията на настоящата директива и тези на Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. за схемите за гарантиране на влоговете⁽⁶⁾; като имат предвид, че от друга страна за инвестиционните предприятия, които са кредитни институции, в някои случаи може да се окаже трудно да бъдат разграничени влоговете, попадащи в приложното поле на Директива 94/19/ЕО, и паричните средства, държани във връзка с инвестиционната дейност; като имат предвид, че държавите-членки следва да имат възможността да определят коя от двете директиви е приложима към такива вземания;

⁽⁶⁾ ОВ L 135, 31. 5. 1994 г., стр. 5.

(10) като имат предвид, че Директива 94/19/ЕО разрешава на държава-членка да освободи дадена кредитна институция от задължението да членува в схема за гарантиране на влоговете, когато тази кредитна институция членува в система, защитаваща самата кредитна институция и в частност гарантираща нейната платежоспособност; като имат предвид, че когато кредитна институция, членуваща в такава система, е и инвестиционно предприятие, държавата-членка следва също да има възможността при определени условия да освободи кредитната институция от задължението да членува в схема за обезщетение на инвеститорите;

(11) като имат предвид, че хармонизираното минимално ниво на обезщетение в размер на 20 000 екю на инвеститор би трябвало да бъде достатъчно да защити интересите на дребните инвеститори, когато инвестиционно предприятие не е в състояние да изпълни задълженията си към своите клиенти-инвеститори; като имат предвид, че, следователно, би било целесъобразно, хармонизираното минимално ниво на обезщетение да бъде определено в размер на 20 000 екю; като имат предвид, че както в Директива 94/19/ЕО, биха могли да бъдат необходими ограничени преходни разпоредби, за да могат схемите за обезщетение да спазват този размер, тъй като това се прилага също и за държавите-членки, които към датата на приемане на директивата не разполагат с такива схеми;

(12) като имат предвид, че същият размер е приет в Директива 94/19/ЕО;

(13) като имат предвид, че за да бъдат насърчавани инвеститорите да подхождат с необходимото внимание при избора на инвестиционно предприятие, е целесъобразно на държавите-членки да бъде дадена възможността да изискват от инвеститорите да поемат част от загубата; като имат предвид, че, от друга страна, на инвеститора трябва да бъде осигурено покритие на не по-малко от 90% от загубата, доколкото размерът на изплатеното обезщетение е по-малко от определения в Общността минимум;

(14) като имат предвид, че схемите в някои държави-членки предлагат нива на покритие, по-високи от хармонизираното минимално ниво на защита съгласно настоящата директива; като имат предвид, от друга страна, че не изглежда подходящо да се изискват промени на тези схеми в това отношение;

(15) като имат предвид, че запазването в Общността на схеми, които осигуряват по-високо покритие от хармонизирания минимум, може, в рамките на една и съща територия, да доведе до различни равнища на обезщетение и неравни условия на конкуренция между националните инвестиционни предприятия и клоновете на предприятия от други държави-членки; като имат предвид, че за да се противодейства на тези недостатъци, на клоновете следва да бъде разрешено да се присъединяват към схемите на приемащите страни, за да могат да предлагат на инвеститорите същото покритие, което се осигурява от схемите на страните, в които се намират; като имат предвид, че е целесъобразно в доклада си относно прилагането на директивата Комисията да посочи в каква степен клоновете са упражнили тази възможност, както и трудностите, които са срещнали клоновете или схемите за обезщетение на инвеститорите при прилагането на тези разпоредби; като имат предвид, че при това не се изключва възможността схемите в държавите-членки по произход също да предлагат допълнително покритие при предвидените от тях условия;

(16) като имат предвид, че клоновете на инвестиционни предприятия, установени в други държави-членки, различни от държавите-членки по произход, които предлагат по-високи

нива на покритие от инвестиционни предприятия с издадени разрешения в приемащите държави-членки, биха могли да предизвикат пазарни смущения; като имат предвид, че не е уместно нивото или обхватът на покритието, предлагано от схемите за обезщетение, да се превръща в инструмент на конкуренцията; като имат предвид, че следователно е необходимо, поне на първо време, да бъде предвидено, че нито размерът, нито обхватът на покритието, предлагано от схемите на държава-членка по произход на инвеститори в клонове, намиращи се в друга държава-членка, да могат да надхвърлят максималното ниво или обхват, предлагани от съответната схема, в държавата-членка по произход; като имат предвид, че следва да бъде направен преглед на по-ранен етап на евентуалните пазарни смущения въз основа на натрупания опит и в светлината на развитието във финансовия сектор;

(17) като имат предвид, че държавите-членки трябва да могат да изключват от покритието, осигурено от схемите за обезщетение на инвеститорите, някои изрично изброени инвестиции или инвеститори, ако сметнат, че те не се нуждаят от особена защита;

(18) като имат предвид, че в някои държави-членки действат схеми за обезщетение на инвеститорите, за които отговарят професионални организации; като имат предвид, че в други държави-членки съществуват схеми, които са създадени и регламентирани със закон; като имат предвид, че разнообразието от статuti поставя проблем единствено по отношение на задължителното членство и изключването от схемите; като имат предвид, че поради това е необходимо да бъдат предприети стъпки за ограничаване правомощията на схемите в това отношение;

(19) като имат предвид, че инвеститорът трябва да бъде обезщетен без прекомерно забавяне, след като бъде установена основателността на неговата претенция; като имат предвид, че самата схема за обезщетение трябва да бъде в състояние да определи разумен срок за представяне на претенциите; като имат предвид, че от друга страна, фактът, че този срок е изтекъл, не може да бъде използван срещу инвеститор, който поради основателна причина, не е могъл да предяви вземането си в определения срок;

(20) като имат предвид, че информирането на инвеститорите за условията и реда на обезщетение е съществен елемент от тяхната защита; като имат предвид, че член 12 от Директива 93/22/ЕИО задължава инвестиционните предприятия да информират инвеститорите, преди да встъпят в делови отношения с тях, относно възможното прилагане на схема за обезщетение; като имат предвид, че следователно в настоящата директива следва да бъдат определени правила за уведомяване на потенциалните инвеститори относно схемите за обезщетение, които обхващат инвестиционните им операции;

(21) като имат предвид, от друга страна, че нерегламентираното използване за рекламни цели на размера и обхвата на схемата за обезщетение би могло да засегне стабилността на финансовата система или доверието на инвеститорите; като имат предвид, че, следователно, държавите-членки следва да определят правила за ограничаването на това упоменаване;

(22) като имат предвид, че по принцип настоящата директива задължава всяко инвестиционно предприятие да стане член на схема за обезщетение на инвеститорите; като имат предвид, че директивите, уреждащи допускането на инвестиционни предприятия, чието седалище е в страна, която не е членка, и в частност Директива 93/22/ЕИО, дават възможност на държавите-членки да решат дали и при какви условия да разрешават на клоновете на такива инвестиционни предприятия да провеждат дейност на тяхна територия;

като имат предвид, че такива клонове няма да се ползват от свободното предоставяне на услуги съгласно параграф 2 на член 59 от Договора или от правото на установяване в други държави-членки освен тази, в която са се установили; като имат предвид, съответно, че държава-членка, допускаща такива клонове, трябва да определи как да прилага принципите на настоящата директива към тях в съответствие с член 5 от Директива 93/22/ЕИО и с необходимостта от защита на инвеститорите и поддържане целостта на финансовата система; като имат предвид, че е от съществено значение инвеститорите-клиенти на такива клонове да бъдат напълно запознати с приложимите разпоредби в областта на обезщетяването;

(23) като имат предвид, че не е необходимо в настоящата директива да бъдат хармонизирани начините, по които следва да се финансират схемите за обезщетение на инвеститорите, от една страна, и че разходите за финансиране на такива схеми трябва, по принцип, да бъдат поети от самите инвестиционни предприятия, а от друга – че финансовият капацитет на схемите трябва да бъде пропорционален на техните финансови задължения; като имат предвид, че това обаче не трябва да поставя под заплаха стабилността на финансовата система на съответната държава-членка;

(24) като имат предвид, че директивата не може да породи отговорност за държавите-членки или за техните компетентни органи пред инвеститорите, ако са осигурили въвеждането и официалното признаване на една или повече схеми за обезщетение или защита на инвеститорите при определените в директивата условия;

(25) като имат предвид, че в заключение е необходимо минимално ниво на хармонизация на механизмите за обезщетение на инвеститорите, за да бъде завършено изграждането на вътрешния пазар за инвестиционните предприятия, тъй като тя ще позволи на инвеститорите да работят с такива предприятия с по-голямо доверие, особено с предприятия от други държави-членки, и да бъдат избегнати затрудненията, породени от прилагането от страна на приемащите държави-членки на национални разпоредби за защита на инвеститорите, които не са съгласувани на равнище Общност; като имат предвид, че директива на Общността със задължително действие е единственият подходящ инструмент за постигането на желаната цел при общата липса на механизми за обезщетение на инвеститорите, съответстваща на приложното поле на Директива 93/22/ЕИО; като имат предвид, че настоящата директива осъществява само необходимата минимална хармонизация и дава на държавите-членки възможност да предписват по-широк обхват или по-висок размер на покритие, както и необходимата свобода по отношение на организацията и финансирането на схемите за обезщетение на инвеститорите,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

За целите на настоящата директива:

1. „инвестиционно предприятие“ означава инвестиционно предприятие по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива 93/22/ЕИО,

– получило разрешение в съответствие с член 3 от Директива 93/22/ЕИО или

– получило разрешение като кредитна институция в съответствие с Директива на Съвета 77/780/ЕИО⁽⁷⁾ и Директива на Съвета 89/646/ЕИО⁽⁸⁾, чието разрешение обхваща една или повече от инвестиционните услуги, изброени в раздел А на Приложението към Директива 93/22/ЕИО;

2. „инвестиционна дейност“ означава всяка инвестиционна услуга, както е определена в член 1, параграф 1 от Директива 93/22/ЕИО, както и услугата, посочена в т.1 на раздел В на приложението към тази директива;

3. „инструменти“ означава инструментите, изброени в раздел Б на Приложението към Директива 93/22/ЕИО;

4. „инвеститор“ означава всяко лице, което е поверило парични средства или инструменти на инвестиционно предприятие във връзка с инвестиционна дейност;

5. „клон“ означава място на дейност, което е част от инвестиционно предприятие, което няма правосубектност и предоставя инвестиционни услуги, за които инвестиционното предприятие е получило разрешително; всички места на дейност, създадени в една и съща държава-членка от инвестиционно предприятие със седалище в друга държава-членка, се смятат за един клон;

6. „съвместна инвестиционна дейност“ означава инвестиционна дейност, извършвана за сметка на две или повече лица или върху която две или повече лица имат права, които могат да бъдат упражнявани с подписа на едно или повече от тези лица;

7. „компетентни органи“ означава органите, определени в член 22 от Директива 93/22/ЕИО; тези органи могат, при необходимост, да бъдат органите по член 1 от Директива на Съвета 92/30/ЕИО от 6 април 1992 г. за надзора върху кредитните институции на консолидирана основа⁽⁹⁾.

Член 2

1. Всяка държава-членка следи за установяването и официалното признаване на нейна територия на една или повече схеми за обезщетение на инвеститорите. Освен в случаите, посочени във втора алинея и в член 5, параграф 3, нито едно инвестиционно предприятие, с разрешение, издадено в тази държава-членка, не може да извършва инвестиционна дейност, ако не участва в такава схема.

⁽⁷⁾ Първа директива на Съвета 77/780/ЕИО от 12 декември 1977 г. за съгласуване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, свързани с достъпа и упражняването на дейност на кредитни институции (ОВ L 322, 17. 12. 1977 г., стр. 30). Директива последно изменена и допълнена от Директива 89/646/ЕИО (ОВ L 386, 30. 12. 1989, стр. 1).

⁽⁸⁾ Втора директива на Съвета 89/646/ЕИО от 15 декември 1989 г. за съгласуване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, свързани с достъпа и упражняването на дейност на кредитни институции и изменяща и допълваща Директива 77/80/ЕИО (ОВ L 386, 30. 12. 1989 г., стр. 1). Директива последно изменена и допълнена от Директива 92/30/ЕИО (ОВ L 110, 28. 4. 1992 г., стр. 52).

⁽⁹⁾ ОВ L 110, 28. 4. 1992 г., стр. 52.

Държавата-членка може, обаче, да освободи кредитна институция, за която се прилага директивата, от задължението да членува в схема за обезщетение на инвеститорите, когато тази институция вече е освободена съгласно член 3, параграф 1 от Директива 94/19/ЕО от задължението да участва в схема за гарантиране на влоговете, при условие че предоставяните на вложителите защита и информация също се предоставят и на инвеститорите при едни и същи условия и че по този начин инвеститорите се ползват със защита, най-малко равностойна на тази, предлагана от схема за обезщетение на инвеститорите.

Всяка държава-членка, която ползва тази възможност, уведомява Комисията за това; в частност държавата-членка разкрива характеристиките на системи за защита, както и кредитните институции, които покриват, по смисъла на настоящата директива, както и всички настъпили впоследствие промени в предоставената информация. Комисията уведомява съответно Съвета за това.

2. Схемата осигурява покритие на инвеститорите в съответствие с разпоредбите на член 4 когато:

- компетентните органи са определили, че по тяхна преценка инвестиционно предприятие към дадения момент и по причини, свързани пряко с финансовото му състояние, не изглежда в състояние да изпълнява задълженията си, произтичащи от вземанията на инвеститорите, и че в скоро време няма перспектива да бъде в състояние да направи това; или

- съдебен орган е постановил решение по причини, свързани пряко с финансовото състояние на предприятието, което води до отнемане на възможността на инвеститорите да предявяват вземанията си срещу предприятието,

в зависимост от това, кое от двете събития настъпи по-рано.

Осигурява се покритие на вземанията, възникнали в резултат на неспособността на инвестиционното предприятие:

- да възстанови паричните средства, които дължи или които са собственост на инвеститорите и които държи от тяхно име във връзка с инвестиционната дейност; или

- да върне на инвеститорите инструменти, които са тяхна собственост и които държи, администрира или управлява от тяхно име във връзка с инвестиционната дейност,

в съответствие с приложимите правни и договорни условия.

3. Всяко вземане по параграф 2 към кредитна институция, която в дадена държава-членка би била предмет както на настоящата директива, така и на Директива 94/19/ЕО, се насочва от държавата-членка към схема съгласно едната или другата от тези директиви, както държавата-членка счете за целесъобразно. Едно вземане не може да бъде предмет на повече от едно обезщетение по двете директиви.

4. Размерът на вземането на инвеститора се изчислява в съответствие с правните и договорните условия, в частност – условията, засягащи прихващанията и насрещните вземания, които са приложими към оценката, към датата на определението или решението по параграф 2, на паричната сума или стойността, определена, когато е възможно, въз основа

на пазарната стойност на инструментите, собственост на инвеститора, които инвестиционното предприятие не е в състояние да възстанови или върне.

Член 3

Вземанията, възникнали от сделки, във връзка с които е постановена наказателна присъда за пране на пари по смисъла на член 1 от Директива на Съвета 91/308/ЕИО от 10 юни 1991 г. за предотвратяване на използването на финансовата система за пране на пари⁽¹⁰⁾, се изключват от всякакво обезщетение по схемите за обезщетение на инвеститорите.

Член 4

1. Държавите-членки гарантират, че схемите осигуряват покритие в размер, не по-малък от 20 000 еку на инвеститор по отношение на вземанията по член 2, параграф 2.

До 31 декември 1999 г. държавите-членки, в които към датата на приемане на директивата покритието е в размер, по-малък от 20 000 еку, могат да запазят това по-ниско ниво, при условие че не е по-малко от 15 000 еку. Тази възможност имат и държавите-членки, за които се прилагат преходните разпоредби на втората алинея на параграф 1, член 7 от Директива 94/19/ЕО.

2. Държава-членка може да предвиди някои инвеститори да бъдат изключени от покритието на схемите или да им бъде осигурено покритие в по-малък размер. Инвеститорите, които могат да бъдат изключвани, са изброени в Приложение I.

3. Настоящият член не пречатства запазването или приемането на разпоредби, които осигуряват по-високо или по-широкообхватно покритие на инвеститорите.

4. Държава-членка може да ограничи покритието, предвидено в параграф 1 или това, посочено в параграф 3, до определен процент от вземането на инвеститора. Процентното покритие обаче трябва да бъде равно на 90% или повече от размера на вземането, при условие че размерът на изплатеното обезщетение не надхвърля 20 000 еку.

Член 5

1. Ако инвестиционно предприятие, чието участие в схема е задължително съгласно член 2, параграф 1, не изпълнява задълженията, които произтичат от членството му в схемата, компетентните органи, които са издали разрешението му, се уведомяват и в сътрудничество със схемата за обезщетение вземат всички целесъобразни мерки, в т.ч. налагане на санкции, за да гарантират че инвестиционното предприятие ще изпълни задълженията си.

2. Ако тези мерки не осигурят изпълнение на задълженията от страна на инвестиционното предприятие, схемата може, когато националното законодателство позволява изключването на член и с изричното съгласие на компетентните органи, с предизвестие, което не може да бъде по-малко от 12 месеца, да съобщи намерението си да изключи инвестиционното предприятие от членство в схемата. Схемата продължава да осигурява покритие съгласно втората алинея на параграф 2, член 2, за инвестиционната дейност, извършена по време на този срок. Ако след изтичането на срока на предизвестieto инвестиционното предприятие

⁽¹⁰⁾ ОВ L 166, 28. 6. 1991 г., стр. 77.

не е изпълнило задълженията си, схемата за обезщетение може, отново с изрично съгласие на компетентните органи, да го изключи.

3. Когато националното законодателство позволява и с изричното съгласие на компетентните органи, които са издали разрешението му, инвестиционно предприятие, което е изключено от схема за обезщетение на инвеститорите, може да продължи да предоставя инвестиционни услуги, ако преди изключването му от схемата, е предвидило други механизми за обезщетение, осигуряващи на инвеститорите покритие, най-малко равностойно на това, предлагано от официално признатата схема и с характеристики, равностойни на тези на въпросната схема.

4. Ако инвестиционно предприятие, чието изключване се предлага съгласно параграф 2, не може да предвиди други механизми за обезщетение, отговарящи на условията по параграф 3, компетентните органи, които са издали разрешението му, го отнемат незабавно.

Член 6

След отнемане на разрешението на инвестиционно предприятие за инвестиционната дейност, извършена до отнемането на разрешението, продължава да се осигурява покритие по втората алинея на параграф 2, член 2.

Член 7

1. Схемите за обезщетение на инвеститорите, въведени и официално признати в държава-членка в съответствие с член 2, параграф 1, осигуряват покритие и на инвеститорите в клонове, създадени от инвестиционни предприятия в други държави-членки.

До 31 декември 1999 г. нито нивото, нито обхватът, включително процентът, на предвиденото покритие не може да превишава максималното ниво или обхвата на покритието, предлагано от съответната схема за обезщетение на територията на приемащата държава-членка. До тази дата Комисията съставя доклад въз основа на натрупания опит от прилагането на тази алинея и на член 4, параграф 1, от Директива 94/19/ЕО, и разглежда необходимостта от продължаване действието на тези разпоредби. Ако е целесъобразно, Комисията внася в Европейския парламент и в Съвета предложение за директива за продължаване на срока на тяхното действие.

Когато нивото или обхватът, включително процентът, на предлаганото покритие от схемите за обезщетение на инвеститори в приемащата държава-членка превишава нивото или обхвата на покритието, предвидено в държавата-членка, в която е издадено разрешението на инвестиционното предприятие, приемащата държава-членка осигурява на нейна територия съществуването на официално призната схема, към която клон може да се присъедини доброволно, за да допълни покритието, с което вече се ползват неговите инвеститори, по силата на членството му в схема в държавата-членка по произход.

Ако клонът се присъедини към такава схема, схемата трябва да осигурява покритие на категорията институции, към която се числи клонът или която съответства в най-голяма степен на неговата категория в приемащата държава-членка.

Държавите-членки следят за установяване на обективни и общоприложими условия за членството на клоновете във всички схеми за обезщетение на инвеститорите. Приемането

зависи от спазването на всички задължения, отнасящи се до членството в системата, включително плащането на всички вноски и други такси. При прилагането на този параграф държавите-членки следват ръководните принципи, формулирани в Приложение II.

2. Ако клон, който е ползвал възможността за доброволно членство по параграф 1, не изпълнява задълженията на член на схемата за обезщетение на инвеститорите, компетентните органи, които са издали разрешението му, се уведомяват и в сътрудничество със схемата за обезщетение вземат всички необходими мерки, за да осигурят спазването на споменатите задължения.

Ако тези мерки не осигурят спазване от страна на клона на задълженията, посочени в настоящия член и след подходящо предизвестие от най-малко 12 месеца, схемата за обезщетение може със съгласието на компетентните органи, които са издали разрешението, да изключи клона. Инвестиционната дейност, извършена преди датата на изключване, продължава да се ползва и след тази дата с покритието, осигурявано от схемата, в която клонът е членувал доброволно. Инвеститорите се уведомяват за оттеглянето на допълнителното покритие и за датата, от която се счита, че то се прекратява.

Член 8

1. Покритието, предвидено в член 4, параграфи 1, 3 и 4, се прилага за общия размер на вземането на инвеститора към инвестиционното предприятие съгласно директивата, независимо от броя на сметките, валутата и местонахождението в Общността.

Държавите-членки могат, въпреки това, да предвидят средствата в други валути освен валутите на държавите-членки и екюто да бъдат изключени от обхвата на покритието или да бъдат предмет на покритие с по-малък размер. Тази възможност не се прилага за инструменти.

2. За изчисляване на покритието, предвидено в член 4, параграфи 1, 3 и 4, се взема предвид делът на всеки инвеститор в съвместната инвестиционна дейност.

Когато няма специални разпоредби, вземанията се разпределят поравно между инвеститорите.

Държавите-членки могат да предвидят, вземанията, свързани със съвместна инвестиционна дейност, на които имат право две или повече лица в качеството си на съдружници в търговско дружество, сдружение или групировка от подобен характер без правосубектност, да могат, за целите за изчисляване на границите по член 4, параграфи 1, 3 и 4, да бъдат сумирани и третираны като възникващи от инвестиция, извършена от един инвеститор.

3. Когато инвеститор няма абсолютно право върху държани суми или ценни книжа, обезщетението се получава от лицето, което има абсолютно право, при условие че това лице е или може да бъде идентифицирано преди датата на определението или решението, посочено в член 2, параграф 2.

Ако две или повече лица имат абсолютно право, делът на всяко от тях съгласно разпоредбите, при които се управляват сумите или ценните книжа, се отчита при изчисляването на границите, предвидени в член 4, параграфи 1, 3 и 4.

Настоящата разпоредба не се прилага за предприятия за колективни инвестиции.

Член 9

1. Схемата за обезщетение взема подходящи мерки за уведомяване на инвеститорите за определението или решението, посочено в член 2, параграф 2, и ако инвеститорите следва да бъдат обезщетени, – за тяхното обезщетение, във възможно най-кратък срок. Схемата може да определи срок, в който инвеститорите са длъжни да предявят своите вземания. Срокът не може да бъде по-кратък от пет месеца от датата на горепосоченото определение или решение или от датата, на която това определение или решение е оповестено.

Фактът, че срокът е изтекъл, не може, въпреки това, да се използва като основание от схемата, за да откаже покритие на инвеститор, който не е бил в състояние своевременно да предяви правото си на обезщетение.

2. Схемата трябва да бъде в състояние да изплати вземането на инвеститора във възможно най-кратък срок и не по-късно от три месеца от установяването на правото и размера на вземането.

При напълно изключителни обстоятелства и в особени случаи схемата за обезщетение може да подаде заявление до компетентните органи за удължаване на срока. Удължаването не може да бъде за повече от три месеца.

3. Независимо от срока, определен по параграф 2, когато инвеститор или друго лице, имащо право или дял в инвестиционна дейност, е обвинено в извършването на престъпление, произтичащо или свързано с пране на пари по смисъла на член 1 от Директива 91/308/ЕИО, схемата за обезщетение може да спре плащането до произнасянето на съда.

Член 10

1. Държавите-членки следят всяко инвестиционно предприятие да взема целесъобразни мерки, за да предоставя на действителните и потенциалните инвеститори необходимата информация за установяване на схемата за обезщетение на инвеститорите, в която членуват инвестиционното предприятие и неговите клонове в Общността, или на друг подобен механизъм по втора алинея на параграф 1, член 2, или по член 5, параграф 3. Инвеститорите се информират за условия на схемата за обезщетение или всеки друг приложим механизъм, включително размера и обхвата на покритието, предлагано от схемата за компенсиране, както и правилата, установени от държавите-членки съгласно член 2, параграф 3. Тази информация се представя в лесно разбираем вид.

Освен това, информацията се предоставя и при поискване относно условията, уреждащи обезщетението, както и формалностите, които трябва да бъдат изпълнени за получаване на обезщетение.

2. Информацията, предвидена в параграф 1, се осигурява по предписания от националното законодателство начин на официалния език или езици на държавата-членка, в която е установен клонът.

3. Държавите-членки установяват правила, ограничаващи използването на информацията, посочена в параграф 1 за рекламни цели, за да се избегне такова използване да засегне

стабилността на финансовата система или доверието на инвеститорите. В частност държава-членка може ограничи рекламата до фактическото посочване на схемата, в която членува инвестиционното предприятие.

Член 11

1. Всяка държава-членка извършва проверка за това дали клоновете на инвестиционно предприятие, чието седалище се намира извън Общността, имат осигурено покритие, равностойно на предвиденото от директивата. При липса на такова покритие държавата-членка може, при условията на член 5 от Директива 93/22/ЕИО, да предвиди клоновете на инвестиционно предприятие, чието седалище се намира извън Общността, да бъдат задължени да се присъединят към схемите за обезщетение, които действат на нейна територия.

2. Инвестиционното предприятие, чието седалище се намира извън Общността, предоставя на действителните и потенциалните инвеститори в клоновете си цялата съществена информация относно условията за обезщетение, приложими към техните инвестиции.

3. Информацията, предвидена в параграф 2, се предоставя по начина, предписан от националното законодателство, на официалния език или езици на държавата-членка, в която е установен клонът, и се съставя в ясна и разбираема форма.

Член 12

Без да се засягат други права, които имат по националното законодателство, схемите, които извършват плащания за обезщетение на инвеститори, имат право да встъпват в правата на инвеститорите в производство по ликвидация за сумите, равни на техните плащания.

Член 13

Държавите-членки гарантират, че правото на обезщетение на инвеститора може да бъде предмет на иск, предявен от инвеститора срещу схемата за обезщетение.

Член 14

Не по-късно от 31 декември 1999 г. Комисията внася доклад в Европейския парламент и в Съвета относно прилагането на директивата с предложения, ако е необходимо, за нейното преразглеждане.

Член 15

1. Държавите-членки въвеждат в сила необходимите закони, подзаконови и административни разпоредби, за да приведат законодателството си в съответствие с настоящата директива най-късно до 26 септември 1998 г. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, последните съдържат позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на това позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текстовете на основните национални разпоредби, приети в областта, регулирана от настоящата директива.

Член 16

Член 12 от Директива 93/22/ЕИО се отменя, считано от датата, посочена в член 12, параграф 1.

Член 17

Настоящата директива влиза в сила от датата на нейното публикуване в “*Официален вестник*” на Европейските общности.

Член 18

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 3 март 1997 година

За Европейския парламент:

За Съвета:

Председател

Председател

J. M. GIL-ROBLES

M. DE BOER

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ИЗКЛЮЧЕНИЯ ПО ЧЛЕН 4, ПАРАГРАФ 2

1. Професионални и институционални инвеститори, включително:

- инвестиционни предприятия по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива 93/22/ЕИО;
- кредитни институции по смисъла на първото тире на член 1 от Директива на Съвета 77/780/ЕИО;
- финансови институции по смисъла на член 1, параграф 6 от Директива на Съвета 89/646/ЕИО;
- застрахователни предприятия;
- предприятия за колективни инвестиции;
- пенсионни фондове.

Други професионални инвеститори.

2. Над национални институции, държавни и централни административни органи.

3. Провинциални, областни, местни и общински власти.

4. Директори, управители и лично отговорни членове на инвестиционни предприятия, лица, притежаващи най-малко 5% или повече от капитала на инвестиционни предприятия, лица, извършващи законоустановен одит на счетоводните документи на такива предприятия, и инвеститори с подобен статут в други предприятия в рамките на същата група.

5. Близки роднини и трети лица, действащи от името на инвеститорите, посочени в т. 4.

6. Други предприятия от същата група.

7. Инвеститори, носещи отговорност или които са се възползвали от определени факти, свързани с инвестиционно предприятие, които са предизвикали финансови затруднения за предприятията или са допринесли за влошаване на финансовото му състояние.

8. Търговски дружества, които поради големината си нямат право да съставят съкратени счетоводни баланси съгласно член 11 от Четвъртата директива на Съвета 78/660/ЕИО от 25 юли 1978 г., приета на основание член 54, параграф 3, буква ж) от Договора, за годишните счетоводни отчети на някои видове дружества⁽¹⁾.

⁽¹⁾ ОВ L 222, 14. 8. 1978 г., стр. 11. Директива последно изменена и допълнена съгласно Директива 94/8/ЕО (ОВ L 82, 25. 3. 1994, стр. 33).

ПРИЛОЖЕНИЕ II

РЪКОВОДНИ ПРИНЦИПИ (посочени в пета алинея на параграф 1, член 7)

Когато клон е подал заявление за присъединяване към схема за обезщетение на инвеститорите в приемащата държава-членка с цел осигуряване на допълнително покритие, схемата на приемащата държава-членка двустранно със схемата на държавата-членка по произход установяват подходящи условия и процедури за изплащането на обезщетения на инвеститорите на клона. Следващите принципи се прилагат както за формулирането на тези условия и процедури, така и за регламентирането на условията за членство, приложими за клона (по член 7, параграф 1):

(а) схемата на приемащата държава-членка си запазва всички права да налага своите обективни и общо приложими правила на участващите инвестиционни предприятия; схемата може да изисква предоставяне на съществена информация и да има право да проверява тази информация при компетентните органи на държавата-членка по произход;

(б) схемата на приемащата държава-членка удовлетворява вземанията за допълнително обезщетение, след като е уведомена от компетентните органи на държавата-членка по произход за определението или решението, посочени в член 2, параграф 2. Преди да изплати допълнителното обезщетение, схемата на приемащата държава-членка си запазва всички права да извърши проверка за установяване на правото на инвеститора в съответствие с нейните стандарти и процедури;

(в) схемите на приемащата държава-членка и на държавата-членка по произход изцяло сътрудничат помежду си, така че инвеститорите да получават обезщетението бързо и в точните размери. В частност те се споразумяват за начина, по който насрещните вземания, които могат да доведат до прихващане по една от схемите, ще се отрази върху обезщетението, изплащано на инвеститора от всяка схема;

(г) схемата на приемащата държава-членка има право да начислява на клоновете такси за допълнително покритие на подходяща база, отчитаща покритието, финансирано от схемата на държавата-членка по произход. За да се улесни процеса на начисляване на таксите, схемата на приемащата държава-членка има право да приеме, че нейната отговорност във всички случаи се ограничава до превишението на предложеното от нея покритие над покритието, предложено от държавата-членка по произход, независимо от това дали държавата-членка по произход фактически изплаща обезщетение по вземанията на инвеститорите на своя територия.